



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové, soudkyň JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Marie Turkové, JUDr. Brigity Chrástilové a soudce JUDr. Jakuba Camrdu v právní věci žalobkyně: **K. S.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, poštovní příhrádka 21/OAM, 170 34, Praha 7, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. 7. 2007, č. j. 29 Az 49/2006 - 51,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost se zamítá.**
- II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného (dále jen stěžovatele) ze dne 14. 8. 2006, č. j. OAM-200/LE-BE03-BE01-2006 nebyl žalobkyni udělen azyl podle ustanovení § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, v platném znění (dále jen „zákon o azylu“).

Proti rozhodnutí stěžovatele podala žalobkyně žalobu, na základě které Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 23. 7. 2007, č. j. 29 Az 49/2006 - 51 rozhodnutí stěžovatele zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

V kasační stížnosti, podané proti výše citovanému rozsudku stěžovatel uvádí, že soud zrušil správní rozhodnutí stěžovatele s odkazem na zrušující rozsudek ve věci bratra žalobkyně a jeho manželky. Stěžovatel s tímto postupem vyslovuje zásadní nesouhlas, neboť soud nerespektoval zásadu individuálního posuzování případů žadatelů o udělení mezinárodní ochrany. Jmenovaná není nezletilou osobou. Její tvrzení měl tedy soud posuzovat samostatně. K vázanosti jejího případu na kauzu jejího bratra stěžovatel poznamenává, že kdyby mu správní orgán udělil azyl dle § 12 zákona o azylu, neznamená to aplikaci azylu za účelem sloučení rodiny dle § 13 zákona o azylu, jelikož sourozenec azylanta není uveden jako rodinný příslušník v taxativním výčtu § 13 odst. 2 cit. zákona. Bratr jmenované azylantem není a soud překračuje svou pravomoc, když zasahuje do rozhodování správního orgánu v jeho věci.

Co se týče příběhu jmenované, stěžovatel se domnívá, že její případ posoudil objektivně a shromáždil podklady, které byly dostatečné, přičemž byl vázán tvrzeními, jež jmenovaná uvedla. Správní orgán postupoval v souladu se zásadou individuálního posuzování žádostí o mezinárodní ochranu a respektoval ustálenou judikaturu NSS, např. rozsudek č. j. 2 Azs 30/2003 ze dne 8. 1. 2004: „Rozsah dokazování ve správním řízení je však ve věcech azylových dán obsahem podané žádosti,“ shodně viz rozsudek č. j. 5 Azs 222/2004 ze dne 30. 9. 2004. Žadatelka zmiňovala nevěrohodné a vzájemně si odporující tvrzení a nebyla schopna vysvětlit rozpory ve svých výpovědích. Správní orgán její výpovědi zhodnotil a dospěl k závěru, že uváděla nepravdivé údaje státním orgánům země, kde žádá ochranu formou azylu. Navíc svůj postoj k azylovému řízení dala jasně najevo tím, že svévolně opustila pobytové středisko a nelegálně vycestovala do SRN. V podrobnostech odkazuje stěžovatel na odůvodnění správního rozhodnutí.

Stěžovatel dále mimo jiné uvádí, že správní orgán se ve svém rozhodnutí vypořádal se všemi tvrzeními jmenované a konstatoval, že se její problémy se státními orgány země původu nedají označit za pronásledování dle § 2 odst. 7 zákona o azylu. Nejsou tak naplněny podmínky udělení azylu podle § 12 cit. zákona. Stěžovatel k tomu uvádí, že mezinárodní ochrana je aplikovatelná pouze v omezeném rozsahu na zákonem vymezené pronásledování ze závažných důvodů, kdy je chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, a nepokrývá další případy vážného porušování lidských práv, i když jsou natolik závažné, že by na ně mohlo být nahlíženo jako na pronásledování.

Stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobkyně se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti plně ztotožňuje s výrokem rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové. Navrhuje zamítnutí kasační stížnosti jako nedůvodné.

Krajský soud v Hradci Králové v odůvodnění svého rozhodnutí, kterým zrušil rozhodnutí stěžovatele, uvádí, že soudu je známo, že tentýž den, kdy byla projednávána žaloba žalobkyně soud jednal i ve věci žaloby jejího bratra a jeho manželky. Těmto žalobám soud vyhověl a rozhodnutí žalovaného zrušil. Soud považuje za potřebné v dalším řízení osvětlit nedostatky, pro které byla zrušena citovaná rozhodnutí žalovaného. Ve všech třech případech považuje za nutné vypořádat se podrobněji s případnou překážkou vycestování v návaznosti na skutečnosti, vyplývající ze zpráv o zemi původu, které soud provedl v soudním řízení. Soud nemá za objasněné, proč a na základě jakých informací cestovali příbuzní právě do České republiky, když v té době již dle výpovědi žalobkyně jim bylo známo, že jejich příbuzní žijí v SRN. Správní orgán rovněž podrobněji nevyřešil pravděpodobnost pravdivosti období, v němž vycestovali ze Sýrie, pouze uvedl, že v prvním řízení uvedli, že cestovali od května přes Libanon a v řízení druhém až v září přes Turecko. Jejich vysvětlení, že prvou informaci použili proto, že se obávali navrácení do Sýrie označil stěžovatel za nevěrohodnou, ovšem současně označil za nevěrohodnou i jejich další informaci o cestě v září 2005.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové v mezích uplatněného důvodu dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud musí souhlasit s názorem stěžovatele ohledně možnosti či spíše nemožnosti aplikace ustanovení § 13 zákona o azylu. Je pravda, že příběh o problémech osoby bez státní příslušnosti v Sýrii, důvod vycestování i průběh cesty je úzce spjat s příběhem jejího bratra a švagrové, použití ustanovení § 13 zákona o azylu však nelze vztáhnout na tu situaci, kdy ani jeden rodinný příslušník žalobkyně azyl v České republice neobdržel, když znění ustanovení se týká udělení azylu rodinnému příslušníkovi azylanta.

Udělení azylu rodinnému příslušníku azylanta je možné jen v případě existence pravomocného rozhodnutí o udělení azylu osobě, která je rodinným příslušníkem žadatele o azyl (viz. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2004, č. j. 4 Azs 147/2004 - 81). Postup podle citovaného ustanovení nelze však odůvodnit ani tím, že by v případě rodinných příslušníků žalobkyně dospěl správní orgán k nezákonnému závěru, pokud rozhodl o neudělení azylu, a krajský soud by žalobami napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil k dalšímu projednání a rozhodnutí.

Udělení azylu rodinnému příslušníku v Německu (kde žijí matka, strýc a pět sourozenců žalobkyně) ze zřejmých důvodů nezakládá důvod k udělení azylu za účelem sloučení rodiny žalobkyni v České republice.

Ke konstatování soudu že „příběh žalobkyně je natolik spojen s výpovědí jejích příbuzných, že bez dalšího podrobného rozboru situace nelze její žalobu zamítnout“, Nejvyšší správní soud považuje za nutné zmínit, že stěžovatel k životním příběhům příbuzných dostatečně přihlédl ve svém rozhodnutí ve věci azylu a další podrobný rozbor již není potřeba.

Skutečnosti, že žalobkyni živil její bratr, u něhož rovněž bydlela, a to v souvislosti se zvyklostmi země, jakož i skutečnost, že její další příbuzní žijí v Německu, kde obdrželi azyl, mohou být sice pravdivé, avšak jsou v podstatě irelevantní.

Není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují. To bylo správním orgánem prokázáno, kdy k tomu přispěla sama žalobkyně, když ve své druhé žádosti o azyl uváděla odlišné skutečnosti než v té první. Tento fakt se žalobkyně snažila vysvětlit tím, že měla obavu z toho, že bude navracena zpět do Sýrie.

V dalším si Nejvyšší správní soud si dovoluje odkázat na v rozhodnutí ve věci azylu stěžovatelem citovaný rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 1. 2002, č. j. 5 A 746/2000, který mimo jiné uvádí: „Pravdivost tvrzení žadatele a věrohodnost jeho osoby jsou základem, z něhož se v azylovém řízení nutně vychází, neboť skutečnosti, o nichž žadatel tvrdí, že byly důvodem jeho odchodu či důvodem vzniku obav z jeho návratu a případné důkazy, jichž se na podporu svých tvrzení takový žadatel odvolává v rámci azylové procedury, mohou být ověřeny zpravidla toliko rámcově, mnohdy na jeho čestném prohlášení stojí i identita jeho osoby, když nemůže tuto doložit. Potřebnou věrohodnost sama osoba, a tím i její příběh, nutně ztrácí, pakliže je nepravdivost jejich tvrzení opakovaně zjištěna a nasvědčuje tak tomu, že k odchodu z vlasti vedly žadatele důvody jiné, než jím tvrzené.“

Nejvyšší správní soud v tomto směru nesdílí závěry krajského soudu, že „správní orgán nevyřešil pravděpodobnost pravdivosti období, v němž rodina vycestovala ze Sýrie, a že pouhá negace jejich vysvětlení bez dalšího odůvodnění případných rozporů není dostatečná pro stěžovatelem uvedený závěr o jejich nevěrohodnosti, neboť správní orgán, i když se jistě snaží zjistit veškeré skutečnosti, přesně a úplně skutkový stav, nemůže zjistit skutkový stav, pokud sám žadatel či žadatelka své tvrzení účelově mění, a tím věrohodnost své výpovědi, pokud ne znevěrohodňuje, tak alespoň notně snižuje. Nevěrohodnost tvrzení, zejména vzhledem k jejich rozporuplnosti, znemožňuje správnímu orgánu shledat u žadatele o azyl podmínky pro jeho udělení“.

Nejvyšší správní soud, jakkoli nezná důvody, pro které byla soudem zrušena rozhodnutí ve věci bratra žalobkyně a jeho manželky, na tomto místě konstatuje, že tyto samy o sobě nemohou být relevantními důvody pro posouzení důvodnosti udělení azylu ve věci žalobkyně. Tato je samostatnou zletilou žadatelkou a důvodnost poskytnutí mezinárodní ochrany u ní nelze dovozovat z důvodů svědčících jiným, byť spřízněným, osobám.

Nejvyšší správní soud však přisvědčil krajskému soudu stran nedostatečného posouzení překážky vycestování a považuje za nutné, aby se správní orgán podrobněji vypořádal s touto otázkou, zejména i v návaznosti na skutečnosti vyplývající ze zpráv o zemi původu, které krajský soud provedl v soudním řízení.

V této souvislosti je třeba toliko pro úplnost poznamenat, že institut překážek vycestování (§ 91 zákona o azylu v dřívějším znění) byl zákonem č. 165/2006 Sb. zrušen, a s účinností od 1. 9. 2006 ho v plné šíři nahrazuje nový institut tzv. „doplňkové ochrany“. Důvody pro udělení doplňkové ochrany jsou uvedeny v ustanovení § 14a zákona o azylu, a to tak, že: *„doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 (je jím uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky), a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště“.*

Pro zjištění okolností rozhodných pro udělení doplňkové ochrany je tedy určující doba případného návratu žadatele o azyl do jeho vlasti. V případě uplatnění čl. 33 Ženevské úmluvy a řešení otázek týkajících se rozhodování o poskytnutí doplňkové ochrany, která je podle aktuální právní úpravy vnitrostátním prostředkem k naplnění požadavku plynoucího ze zásady „non-refoulement“, je z povahy věci a z podstaty samotného tohoto právního institutu logicky dovoditelné, že dokazování a posuzování skutkových okolností, konkrétně situace v zemi původu žadatele ve vztahu k jeho individuálním poměrům a k dalším faktům, které je sám schopen doložit, nebo které jsou jinak zřejmé, je nutno vázat k okamžiku, kdy má být o doplňkové ochraně rozhodováno, tedy se zřetelem k současnosti, či spíše blízké budoucnosti, nikoli však směrem do minulosti.

Nejvyšší správní soud nezjistil naplnění důvodu kasační stížnosti podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., když shledal, že Krajský soud v Hradci Králové nepochybil, jestliže žalobou napadené rozhodnutí pro vady řízení zrušil a vrátil věc stěžovateli k dalšímu řízení. Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s.) a žalobkyni, která byla v řízení úspěšná, náklady řízení nevznikly, resp. je neúčtovala. Proto soud rozhodl, že žalobkyni se nepřiznává náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (ustanovení § 53, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 17. března 2008

JUDr. Ludmila Valentová

předsedkyně senátu